

CODUL DE ETICĂ AL CONSILIERULUI DE PROBAȚIUNE

Publicația apare cu sprijinul financiar al Organizației Open Society Institute. Textul acesteia nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorului.

Un sistem de probațiune onorabil este caracteristic unei societăți democratice. O importanță majoră în cadrul realizării sarcinilor probațiunii o au conduita, moralitatea și cultura consilierului de probațiune.

Codul este alcătuit din cinci părți:

I. Dispoziții generale

II. Principiile etice ale activității consilierului de probațiune

III. Independența profesională și responsabilitatea consilierului de probațiune

IV. Interacțiunea cu subiecții de probațiune

V. Cooperarea consilierului de probațiune cu actorii comunitari

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

Art.1

Codul de etică are ca scop instituirea principiilor de bază ale eticii consilierului de probațiune și asigurarea comportamentului ireproșabil al acestuia.

Art.2

Prezentul cod reprezintă un ansamblu de norme de conduită și de obligațiuni profesionale și morale pe care trebuie să le respecte consilierul de probațiune în relațiile cu subiecții probațiunii, precum și cu diverse categorii de profesioniști și care sunt destinate să garanteze, prin acceptarea lor liber consimțită, buna îndeplinire de către consilierul de probațiune a misiunii sale.

Art.3

Consilierul de probațiune are obligația să respecte drepturile și libertățile fundamentale ale omului, Constituția Republicii Moldova și actele normative, prevederile reglementărilor interne și să îndeplinească dispozițiile legale ale șefilor

ierarhici privind activitatea profesională.

Art.4

Respectarea întocmai a prevederilor prezentului cod constituie o obligațiune profesională pentru fiecare consilier de probațiune, pe întreaga durată în care deține această calitate. Nerespectarea acestora se sancționează disciplinar în condițiile legii.

Art.5

Consilierul de probațiune trebuie să se asigure că nici un factor obiectiv sau subiectiv nu influențează principiile și regulile de etică profesională.

CAPITOLUL II

PRINCIPIILE ETICE ALE ACTIVITĂȚII CONSILIERULUI DE PROBAȚIUNE

Art.6

Drepturile și libertățile omului

Drepturile și libertățile omului sunt valori primordiale în activitatea consilierului de probațiune și sunt respectate cu strictețe.

Art.7

Profesionalismul

Consilierul de probațiune trebuie să dea dovadă de calități profesionale în exercitarea atribuțiilor de serviciu și să-și dezvolte continuu abilitățile profesionale.

Art.8

Nediscriminarea

În activitatea profesională și în afara acesteia, consilierul de probațiune trebuie să se abțină, în toate cazurile, să discrimineze vreo persoană pe teme de naționalitate, cetățenie, rasă, origine etnică, limbă vorbită, religie, sex, opinie politică sau orice altă opinie, apartenență politică, avere,

origine socială sau alte temeieri.

Art.9

Ghidarea și încurajarea permanentă

Consilierul de probațiune trebuie să asiste și să consulte subiecții de probațiune pentru a-i reorienta spre reintegrarea în societate prin formarea unei atitudini corecte față de ordinea de drept și regulile de conviețuire socială.

Art.10

Confidențialitatea

În activitatea sa, consilierul de probațiune trebuie să asigure în condițiile legii confidențialitatea (nedivulgarea) informației de care a luat cunoștință în cadrul activității sale profesionale.

Art.11

Evitarea conflictelor de interes

Consilierul de probațiune trebuie să evite situațiile care ar presupune un conflict de interes profesional. În cazul existenței unor asemenea situații, consilierul de probațiune trebuie să se abțină de la exercitarea atribuțiilor funcționale și să înștiințeze superiorii despre aceasta.

CAPITOLUL III

INDEPENDENȚA PROFESIONALĂ ȘI RESPONSABILITATEA CONSILIERULUI DE PROBAȚIUNE

Art.12

(1) Consilierul de probațiune își desfășoară activitatea pe baza principiului legalității, independenței profesionale, care îi conferă dreptul de inițiativă și decizie în exercitarea actului profesional, cu asumarea deplină a răspunderii pentru calitatea acestuia.

(2) Independența consilierului de probațiune nu poate prejudicia în nici un fel interesele subiecților probațiunii.

Art.13

Consilierul de probațiune este dator să îndeplinească cu profesionalism, loialitate, corectitudine și în mod conștiincios sarcinile de serviciu și să se abțină de la orice faptă care ar putea aduce prejudicii instituției în care își desfășoară activitatea.

Art.14

Consilierul de probațiune pledează pentru condiții de viață care să conducă la satisfacerea nevoilor umane de bază și promovează valorile sociale, economice, politice și culturale, compatibile cu principiile justiției sociale.

Art.15

(1) Consilierul de probațiune este dator să depună sârguința necesară în vederea îndeplinirii cu respectarea termenelor legale, a atribuțiilor de serviciu conform repartizării.

(2) În acest scop, este obligat să respecte programul de lucru și să nu se angajeze în activități ale căror desfășurare ar afecta timpul pe care ar trebui să-l aloce îndeplinirii îndatoririlor profesionale și celor de serviciu.

Art.16

Consilierul de probațiune trebuie să impună ordine și decență în timpul desfășurării activităților specifice prin adoptarea unei atitudini echilibrate, demne și civilizate față de persoanele aflate în evidența organelor de probațiune, dar și față de celelalte persoane cu care intră în contact.

Art.17

Consilierul de probațiune are obligația de a nu dezvălui sau folosi în alte scopuri decât cele legate direct de exercitarea profesiei informațiile pe care le-a obținut în această calitate, cu excepția colaborării cu organele judiciare în cadrul procesului penal, la solicitarea scrisă a acestora.

Art.18

(1) Consilierul de probațiune este obligat să folosească resursele și mijloacele materiale care îi sunt puse la dispoziție conform destinației lor, exclusiv în interesul serviciului.

(2) El are îndatorirea de a menține în bună stare mijloacele și dotările care i-au fost încredințate pentru desfășurarea activității în condiții optime.

Art.19

(1) Consilierul de probațiune este obligat să-și exercite profesia cu responsabilitate, în conformitate cu competențele corespunzătoare treptelor de competență profesională.

(2) În acest scop, este obligat să se preocupe în permanență de actualizarea cunoștințelor profe-

sionale și de menținerea la un nivel corespunzător a competenței profesionale.

(3) Consilierul de probațiune trebuie să participe la instruire și perfecționare profesională în subdiviziunea teritorială în care activează.

Art.20

(1) Consilierul de probațiune are următoarele responsabilități:

- a) să acționeze pentru a facilita accesul la servicii specifice persoanelor vulnerabile, dezavantajate sau aflate în dificultate;
- b) să promoveze politicile și practicile care încurajează egalitatea umană;
- c) să recunoască importanța fundamentală a relațiilor interumane și să le promoveze în practica profesională, inclusiv relația infractor-victimă, încurajând relațiile dintre persoane cu scopul de a promova, reface, menține și/sau îmbunătăți calitatea vieții;
- d) să se asigure de respectarea drepturilor fundamentale ale omului și de aplicarea legislației internaționale la care Republica Moldova a aderat.

(2) Consilierul de probațiune tratează toate ca-

zurile date în vederea acordării de asistență și consiliere, în funcție de concluziile evaluării riscului, nevoilor și resurselor.

(3) Consilierul de probațiune va trata cu prioritate cazurile minorilor aflați în dificultate, fiind activat principiul interesului superior al acestora, în condițiile Convenției ONU cu privire la drepturile copilului.

(4) Responsabilitatea consilierului de probațiune vizează atât comportamentul acestuia în exercitarea profesiei, cât și în afara ei. Consilierul de probațiune va avea în vedere întotdeauna că propriul lui comportament reprezintă un model pentru subiecții probațiunii, comunității, acționând în consecință.

CAPITOLUL IV

INTERACȚIUNEA CU SUBIECȚII DE PROBAȚIUNE

Art.21

(1) Relațiile consilierului de probațiune cu subiecții de probațiune se bazează pe onestitate, confidențialitate, nediscriminare, profesionalism, sprijin și încurajare.

(2) Consilierul de probațiune are obligația de a informa beneficiarul în timp util asupra oricăror modificări intervenite în legătură cu prestația sa, care ar putea influența calitatea și realizarea acțiunilor planificate.

Art.22

(1) Respectarea principiului autodeterminării obligă consilierul de probațiune să nu decidă în numele beneficiarului.

(2) Consilierul de probațiune sprijină conștiințios și cu diligență beneficiarii pentru identificarea și dezvoltarea resurselor în vederea alegerii celei mai bune opțiuni pentru soluționarea ne-

voilor/problemelor.

Art.23

(1) Consilierul de probațiune va acorda servicii de asistentă și consiliere beneficiarilor numai în contextul unei relații profesionale cu consimțământul informat al beneficiarului.

Art.24

(1) Consilierul de probațiune utilizează un limbaj clar și adecvat pentru a informa subiecții de probațiune despre rolul consilierului de probațiune.

(2) În situațiile în care beneficiarul are dificultăți în a înțelege limbajul utilizat în practică, consilierul de probațiune îi asigură beneficiarului o explicație detaliată.

Art.25

În exercitarea atribuțiilor profesionale, consilierului de probațiune i se interzice să primească, solicitate ori să accepte, direct sau indirect, pentru sine sau pentru alte persoane, cadouri, bani, alte valori sau servicii, de asemenea să utilizeze calitatea sa profesională pentru rezolvarea unor interese de ordin personal.

CAPITOLUL V

COOPERAREA CONSILIERULUI DE PROBAȚIUNE CU ACTORII COMUNITARI

Art.26

Datorită importanței sociale a activităților desfășurate, consilierul de probațiune trebuie să dispună de abilități de comunicare, de lucru în echipă și de gestionare a situațiilor conflictuale, precum și să manifeste deschidere pentru înțelegerea problemelor sociale ale comunității în care își exercită profesia.

Art.27

În activitatea sa, consilierul de probațiune urmărește utilizarea optimă a resurselor autorităților publice și societății civile pentru a facilita realizarea scopului activităților de probațiune. În acest scop, consilierul de probațiune colaborează cu reprezentanții Ministerului Afacerilor Interne, procuraturii, administrației publice locale, Direcțiilor pentru protecția drepturilor copilului, Direcțiilor asistență socială și protecția familiei, instituțiilor de învățământ, instituțiilor

sanitare, instituțiilor penitenciare, comunităților religioase, agențiilor teritoriale pentru ocuparea forței de muncă, asociațiilor obștești, etc., organul de probațiune semnând, după caz, acorduri de colaborare.

Art.28

Consilierul de probațiune poate fi asistat în activitatea sa de voluntari, care, prin propriu concurs și la solicitarea consilierului de probațiune, pot facilita exercitarea activităților de probațiune. Modul de desemnare a persoanei în funcția de voluntar și statutul acesteia este stabilit prin legislația în vigoare.